

SEYDİŞEHİR (KONYA) YÖRESİ MYXOMYCET'LERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Dursun YAĞIZ, Ahmet AFYON

Selçuk Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı,
42090-MERAM / KONYA

ÖZET

Bu çalışma, 2002-2003 yılları arasında Seydişehir (Konya) yöresinde belirlenen myxomycet örneklerine dayanılarak yapılmıştır. Yöreden toplanan ağaç kabukları ve çürümüş materyallere "Nem Odası Kültür Tekniği" uygulanmış ve myxomycet örnekleri elde edilmiştir.

Belirlenen myxomycet örnekleri üzerinde yapılan çalışmalar sonucu, beş familya ve 14 genus'a ait 25 takson tespit edilmiştir. Bu taksonlardan Arcyria major B. Ing. Türkiye myxomycet florası için yeni kayıttır.

Anahtar Kelimeler: Myxomycet, Taksonomi, Flora, Fungi, Seydişehir

A STUDY ON MYXOMYCETES OF SEYDİŞEHİR (KONYA) DISTRICT

Abstract

This study has been made depending on the Myxomycetes specimens, determined from Seydişehir (Konya) district in 2002-2003. The "Moist Chamber Cultures Technique" has been employed to the specimens from barks of trees and the materials of decayed trees in that district and Myxomycetes specimens acquired.

As a result of the studies on the determined myxomycetes examples, 25 taxa belonging to five families and 14 genera were identified. Arcyria major B. Ing. is a new record for Turkish Myxomycetes flora.

Keywords: Myxomycetes, Taxonomy, Flora, Fungi, Seydişehir

1. GİRİŞ

Bu çalışma Seydişehir (Konya) yöresinin myxomycetlerini kapsamaktadır (Şekil 1). Çalışma alanı Emberger'in yağış-sıcaklık emsaline göre, kışları çok soğuk, yarı kurak iklim tipi görülmektedir [1].

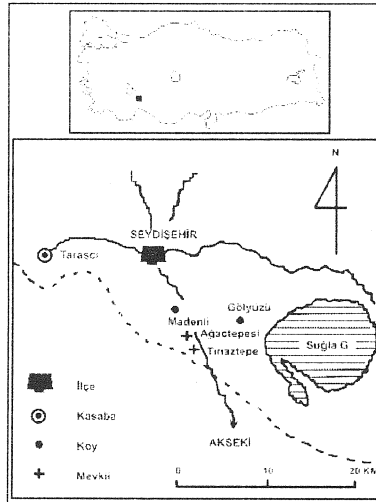
Yörede *Pinus nigra*, *Cedrus libani*, *Abies cilicica* subsp. *isaurica* ve *Quercus* spp. türlerinin oluşturduğu ormanlık alanlar yer almaktadır.

Türkiye'de myxomycetlerle ilgili Harkönen ve Uotila [2], Harkönen [3], Ergül [4], Gün [5], Yağız ve ark. [6], Ergül ve Dülger [7], Ocak [8] ve Ergül ve Dülger [9]'in yaptıkları floristik çalışmalar bulunmaktadır. Araştırma alanı olarak seçilen yörede daha önce myxomycetlere yönelik benzer herhangi bir çalışmaya rastlanılmamıştır.

Yörenin myxomycetleri tespit edilerek ülkemiz *Myxomycetes* florasına katkıda bulunulması amaçlanmıştır.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

Bu çalışma, Seydişehir yöresinde 2002-2003 yılları arasında yapılmıştır. Yöreye değişik dönemlerde yapılan arazi gezilerinde; ağaç kabukları, döküntü ve çürümekte olan materyaller toplanmıştır. Toplanan materyaller, 2.5 x 6 x 10 cm ebatlarında ya da biraz daha büyük karton kutu veya kese kağıtlarına konularak laboratuvara taşınmıştır. İstasyon numarası ve tarihi taşındığı materyal üzerine yazılmıştır. Üzerinde myxomycet sporoforları bulunmayan materyallere, laboratuvar ortamında Gilbert ve Martin'in [10] geliştirdiği "Nem Odası Tekniği" uygulanmıştır. Uygulamada steril petri kutularına alınan materyaller üzerine, distile su ilave edilerek 24-48 saat arasında ıslatılıp şişmeleri gerçekleştirilmiştir. Daha sonra petri kutusundaki suyun fazlası boşaltılmıştır. Petri kutuları difüz ışıkta tutulmuş ve stereomikroskop ile günlük olarak incelenmiştir. Sporofor gelişmeleri kaydedilmiştir. Türlerin teşhisleri [11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18] kaynaklardan yararlanılarak yapılmıştır. Fungarium materyali haline getirilen örnekler S. Ü. Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı laboratuvarında saklanmaktadır.

Şekil 1: Çalışma Alanı Haritası

3. BULGULAR

Çalışmada Ceratiomyxaceae 1, Cribrariaceae 1, Physaraceae 5, Trichiaceae 9 ve Stemonitaceae familyasından 9 olmak üzere toplam 25 takson tespit edilmiştir.

*(yıldız işareti) olan takson Türkiye Myxomycetes florası için yeni kayıt özelliğindedir.

Regnum: Myceteae

Division: Gymnomycota

Classis: Myxomycetes

Ordo: Ceratiomyxales

Familia: Ceratiomyxaceae

1. *Ceratiomyxa fruticulosa* (Müller) Macbr.

Seydişehir-Akseki yolu, Ağaçtepesi mevki, Pinus nigra odunu üzerinde, 1580 m, 15.11.2002, DY. 51a.

Ordo: Liceales

Familia: Cribrariaceae

2. *Cribraria persoonii* Nann.-Brem.

Seydişehir-Akseki yolu, Ağaçtepesi mevki, Pinus nigra odunu üzerinde, 1580 m, 15.11.2002, DY. 49.

Ordo: Physarales

Familia: Physaraceae

3. *Badhamia affinis* Rostaf.

Seydişehir-Taraşçı yolu 2. km, Quercus pubescens odunu üzerinde, 1130 m, 25.04.2003, DY. 68.

4. *Badhamia capsulifera* (Bull.) Berk.

Seydişehir: Gölyüzü köyü civarı, Salix sp. odunu üzerinde, 1100 m, 25.04.2003, DY. 69.

5. *Badhamia foliicola* A. Lister

Seydişehir, Gölyüzü köyü civarı, Salix sp. odunu üzerinde, 1100 m, 25.04.2003, DY. 70; Seydişehir, Madenli köyü civarı, Cedrus libani kabuğu üzerinde, 1450 m, 25.04.2003, DY. 73.

6. *Leocarpus fragilis* (Dicks) Rost.

Seydişehir-Akseki yolu, Tınaztepe mevki, Pinus nigra kozalağı üzerinde, 1420 m, 11.05.2003, DY. 85.

7. *Physarum decipiens* Curt.

Seydişehir, Madenli köyü civarı, Cedrus libani odunu üzerinde, 1450 m, 25.04.2003, DY. 71.

Ordo: Trichiales

Familia: Trichiaceae

8. *Arcyria globosa* Schw.

- Seydişehir-Akseki yolu, Tinaztepe mevki, *Pinus nigra* odunun üzerinde, 1420 m, 11.05.2003, DY. 86.
9. *Arcyria incarnata* (Pers.) Pers.
Akseki-Seydişehir yolu Ağaçtepesi mevki, *Cedrus libani* odunu üzerinde, 1580 m, 15.11.2002, DY. 52.
10. **Arcyria major* B. Ing.
Seydişehir-Akseki yolu, Tinaztepe mevki, *Pinus nigra* odunu üzerinde, 1420 m, 11.05.2002, DY. 87.
11. *Arcyria obvelata* (Ooder) Onsberg
Seydişehir-Akseki yolu, Ağaçtepesi mevki, *Pinus nigra* odunu üzerinde, 1420 m, 05.10.2002, DY. 26.
12. *Metatrachia vesparium* (Batsch) Nann. -Brem.
Seydişehir-Akseki yolu, Ağaçtepesi mevki, 1580 m, *Pinus nigra*'nın çürümekte olan odunu üzerinde, 1580 m, 15.11.2002, DY. 54.
13. *Perichaena chrysosperma* (Currey) A. Lister
Seydişehir-Akseki yolu, Ağaçtepesi mevki, *Pinus nigra* odunu üzerinde, 1600 m, 05.10.2002, DY. 25a.
14. *Trichia decipiens* (Pers.) Macbr.
Akseki-Seydişehir yolu, Ağaçtepesi mevki, *Pinus nigra* odunu üzerinde, 1580 m, 15.11.2002, DY. 51b.
15. *Trichia favoginea* (Batsch) Pers.
Seydişehir-Akseki yolu, Tinaztepe mevki, *Pinus nigra* odunu üzerinde, 1420 m, 11.05.2003, DY. 88.
16. *Trichia varia* (Pers.) Pers.
Seydişehir-Akseki yolu, Ağaçtepesi mevki, *Pinus nigra* odunu üzerinde, 1580 m, 15.11.2002, DY. 53.
- Ordo: Stemonitales
Familia: Stemonitaceae
17. *Comatrachia ellae* Härkönen
Seydişehir-Akseki yolu, Ağaçtepesi mevki, *Cedrus libani* odunu üzerinde, 1580 m, 15.11.2002, DY. 50.
18. *Enerthenema papillatum* (Pers.) Rost.
Seydişehir-Akseki yolu Ağaçtepesi mevki, *Pinus nigra* odunu üzerinde, 1230 m, 05.10.2002, DY. 30
19. *Macbrideola cornea* (G. Lister & Cran) Alexop. var. *cornea*
Seydişehir-Akseki yolu, Ağaçtepesi mevki, *Pinus nigra* odunu üzerinde, 1600 m, 05.10.2002, DY. 25b.
20. *Stemonitis flavogenita* Jahn.
Seydişehir-Akseki yolu, Tinaztepe mevki, *Pinus nigra* odunu üzerinde, 1430 m, 11.05.2003, DY. 89.
21. *Stemonitis fusca* Roth var. *fusca*
Seydişehir-Akseki yolu, Ağaçtepesi mevki, *Pinus nigra* odunu üzerinde, 1580 m, 11.05.2003, DY. 91.
22. *Stemonitis nigrescens* Rex

Seydişehir-Akseki yolu, Ağaçtepesi mevki, Pinus nigra odunu üzerinde, 1600 m, 11.05.2003, DY. 92.

23. *Stemonitis splendens* Rost. var. *splendens*

Seydişehir-Akseki yolu, Ağaçtepesi mevki, Pinus nigra odunu üzerinde, 1580 m, 11.05.2003, DY. 90.

24. *Stemonitopsis amoena* (Nann. –Brem.) Nann. –Brem.

Seydişehir- Akseki yolu, Ağaçtepesi mevki, Pinus nigra odunu üzerinde, 1580 m, 11.05.2003, DY. 93.

25. *Stemonitopsis gracilis* (G. Lister) Nann. -Brem.

Seydişehir-Akseki yolu, Ağaçtepesi mevki, Pinus nigra odunu üzerinde, 1600 m, 11.5.2003, DY. 94.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

Çalışma alanımızda 5 familya ve 14 cinse ait 25 takson belirlenmiştir. Yörede grup ile ilgili herhangi bir çalışmaya rastlanılamamıştır. Ancak Türkiye'nin diğer yörelerdeki yapılan bazı çalışmalar da Harkönen ve Uotila [2] 30 takson, Gün [5] 42 takson, Yağız ve ark. [6] 15 takson, Ergül ve Dülger [7] 19 takson ve Ergül ve Dülger [9] 30 takson belirlemişlerdir. Bu çalışmaların sonuçları karşılaştırıldığında benzer taksonların saptandığı görülmektedir. Diğer yapılan çalışmalardan ise Ergül [4] 61 takson ve Ocak [8] 74 takson tespit etmişlerdir. Ancak çalışma alanları çalışma alanımızdan daha geniş olup farklı vejetasyon elemanları içermektedir.

Çalışmada tespit edilen taksonlardan *Arcyria major* B. Ing. Türkiye myxomycet florası için yeni kayıt özelliğindedir. Çalışma sonucunda belirlenen taksonlar ülkemiz ve bölge myxomycet florasına katkı sağlamaktadır.

Teşekkür

Bu çalışma TÜBİTAK TBAG-2240 ve S.Ü.BAP 2001/031 tarafından desteklenmiştir. Desteklerinden dolayı TÜBİTAK ve S.Ü.BAP'a teşekkür ederiz.

6. KAYNAKLAR

1. Akman, Y. İklim ve Biyoiklim, Palme Yayın Dağıtım, Ankara, 318 s. (1990).
2. Harkönen, M., Uotila, P. Turkish Myxomycetes developed in moist chamber cultures, *Karstenia*, 23 : 1-9, (1983).
3. Harkönen, M., Some additions to the knowledge of Turkish Myxomycetes, *Karstenia*, 27 : 1-7, (1987).

4. Ergül, C.C., Marmara Bölgesinin Anadolu Kesiminden Toplanan Myxomycetes Türleri Üzerinde Taksonomik Araştırmalar, Doktora Tezi, Uludağ Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Bursa, (1993).
5. Gün, Z., Uludağ'ın farklı Vejetasyon Zonlarındaki Ağaç kbuklarından İzole Edilen Myxomycetes Türleri Üzerinde Taksonomik Bir Araştırma, Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Bursa, (1995).
6. Yağız, D., Ergül, C.C., Afyon, A., Beyşehir (Konya) Yöresi Miksomisetleri Üzerine Bir Araştırma, Ot Sistematik Botanik Der. 9.1, 137-141, (2002).
7. Ergül, C.C., Dülger, B., The Myxomycetes of Görükle (Bursa) Campus Area, Ot Sistematik Botanik Der., 5(1), 93-96, (1998).
8. Ocak, İ., Erzurum, Bayburt, Gümüşhane İlleri ile Trabzon-giresun Sahil Şeridi Myxomycetes Florası Üzerine Bir Araştırma, Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Erzurum, (2001).
9. Ergül, C.C., Dülger, B., New Record for the Myxomycetes Flora of Turkey, Tr. J of Botany, 26 : 277-280, (2002).
10. Gilbert, H. C., Martin, G. W., Myxomycetes Found on the Bark of Living Trees, Üniv. Iowa Stud. Nat. Hist., 15 (3) 3-8, (1933).
11. Martin, G.W., Alexopoulos, C. J., The Myxomycetes, University of Iowa, Iowa City, 562, (1969).
12. Mitchell, D. W., A Key To The Corticolous Myxomycetes (Part 2), Bulletin of the British Mycologia Soc. 12, 90-107, (1979).
13. Mitchell, D. W., A Key To The Corticolous Myxomycetes (Part 3), Bulletin of the British Mycologia Soc. 13,42-61, (1979)
14. Farr, M.L., True Slime Moulds, Wm. C. Brown, Comp. Pulp. Dubuque, Iowa, 132, (1981).
15. Nannenga-Bremekamp, N.E., A Guide to Temperate Myxomycetes, Biopress Limited Bristol, 409, (1991).
16. Neubert, H., Nowotny, W., Baumann, K., Die Myxomyceten (Band 1), Karlheinz Baumann Verlag Gomaringen, 343, (1993).
17. Stephenson, S.L. And Stempen, H., Myxomycetes: A Handbook of Slime Molds, Timber Press, Portland, Oregon, USA, 183, (1994).
18. Keller, H. W., Braun, K. L., Myxomycetes of Ohio: Their Systematics, Biology, and Use in Teaching, Published by Ohio Biological Survey College of Biological Sciences The Ohio State Universty, 182, (1999).